

تحلیل، آسیب شناسی و برنامه راهبردی

جهت کاهش خسارات سیل

در بخش مرکزی قم

تالیف:

سید داود حاجی حسینی

ویراستار علمی:

علی مرادی

انتشارات موجک

سرشناسه: حاجی حسینی، سیدداود، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: تحلیل، آسیب‌شناسی و برنامه راهبردی جهت کاهش خسارات سیل در بخش مرکزی قم/تالیف سیدداود حاجی حسینی؛ [به سفارش] شورای اسلامی بخش مرکزی قم.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص.

شابک: ۹-۰۲-۹۶۰۰-۹۷۸-۳۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: بیا

موضوع: سیل -- ایران -- قم -- خسارات و خرابی‌ها -- پیشگیری

موضوع: Flood damage prevention -- Iran -- Qom

رده بندی کنگره: TC۵۳۰

رده بندی دیویی: ۶۲۷/۴۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۰۸۹۹۵

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: t.me/mojak1

تلفن مرکز بخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: تحلیل، آسیب‌شناسی و برنامه راهبردی جهت کاهش خسارات سیل در بخش مرکزی قم

تالیف: سید داود حاجی حسینی

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۶۰ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹-۰۲-۹۹۴-۹۷۸-۳۰۰۰۰۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق

چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب

بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
سخن نویسندگان	۳
شناسنامه از اطلاعات رودخانه ها و سیل ها	۵
پیش بینی های هواشناسی	۱۳
اقدامات پیشگیرانه	۲۹
اقدامات اجرایی و عملیاتی	۳۳
اقدامات اجرایی و عملیاتی دهیاری ها	۴۳
اتفاقات، حوادث و خسارت های	۴۵
ناشی از سیل در بخش مرکزی	۴۵
خصوصیات بارز سیل مورخه ۹۸/۱/۱۲ استان قم	۴۹

مقدمه

دسته‌ای از حوادث قهری که انسان‌ها به آنها عنوان «بلاای طبیعی» را نسبت داده‌اند، همواره و به خودی خود بلا هستند و آنچه آنها را بله گردانیده، طرز زندگی و رفتار ماست. اگر بشر، سکونت‌گاه و اموال خود را بدون دفاع در معرض هجوم سیل قرار نمی‌داد، این پدیده طبیعی درخاطره نوع بشر چنان تصویر دل‌انگیز باقی نمی‌گذاشت که در صدر فهرست مخاطرات طبیعی تهدید کننده حیات جمعی قرار گیرد. با نهم کردن پدیده‌های طبیعی، ما را از مسوولیت معاف نمی‌کند؛ پس وظیفه ما است که با تجهیز ساختمان‌ها و مراکز سکونتی خود در برابر سیل، زیان‌های محتمل را به حداقل برسانیم و علاوه بر آن، با مهار کردن سیلاب‌ها برای مقاصد کشاورزی و تولید انرژی و نظایر آنها کمال استفاده را ببریم. در بسیاری از کشورهای جهان چندین سال و در بعضی کشورها چون کشورهای اسکاندیناوی و ژاپن قرن‌ها است که تا بهر مقابله با خطرهایی مانند سیل و طغیان و اجرای آب در طرح ساختمان‌ها و مکان‌یابی سکونت‌گاه‌ها مد نظر قرار گرفته‌اند. با آن که اکثر شهرها و مراکز جمعیتی کشور ما همواره در معرض تخریب ناشی از سیلاب‌ها بوده است، هنوز هم هر ساله می‌توان فهرست بلندی از تکرار وقوع سیل و شدت خسارت ناشی از آنها تهیه کرد. در این میان، به جز پاره‌ای اقدامات پراکنده امداد رسانی و نجات، آن هم بعد از وقوع حادثه و معدودی تدابیر موضعی و موقتی، هیچ گونه طرح جامعی برای تجهیز شهرها در برابر مخاطرات سیل تهیه و اجرا نشده است. با این حال، نوشتار حاضر درصدد آن است که به طور اجمالی، چگونگی مقابله با سیل را بیان نماید تا شاید گامی موثر در جهت کاهش ضایعات سوانح و حوادث طبیعی برداشته شود.

سیل یک پدیده طبیعی است که برخی نقاط کشورمان از جمله مراکز روستایی، زمین‌های کشاورزی و بعضی شهرها را تهدید می‌کند. آنچه که این پدیده را از حالت طبیعی خارج می‌کند و به صورت بلا در می‌آورد، دخالت انسان در طبیعت است. در کشور ما سیستم مناسب و کارآمد پیشگیری و اعلام خطر برای سیل وجود ندارد. در برخی از نقاط کشورمان متعاقب یک بارندگی چند روزه، سیلاب‌های مهیبی جریان می‌یابد و خسارات فراوانی بر جای گذاشته می‌شود. بر پایه آمارهای رسمی

تهیه شده توسط سازمان ملل متحد، در میان بلایای طبیعی، سیل و طوفان بیشترین تلفات و خسارات را به جوامع بشری وارد آورده‌اند، به گونه‌ای که تنها در یک دهه اخیر میزان خسارات ناشی از سیل بالغ بر ۲۱ میلیارد دلار در مقابل ۱۸ میلیارد دلار خسارت ناشی از زلزله بوده است. در ایران، بررسی خسارات محسوس و مستقیم سیل در ۵۰ سال اخیر حاکی از رشد تقریباً ۲۵۰ درصدی خسارات نسبت به دهه اول می‌باشد. آمار و ارقام ارایه شده از سوی وزارت کشور حاکی از آن است که در سال‌های گذشته در حدود ۷۰ درصد اعتبارات سالانه طرح کاهش اثرات بلایای طبیعی در ستاد حوادث غیرمترق، صرف جبران خسارات ناشی از سیل شده است.